

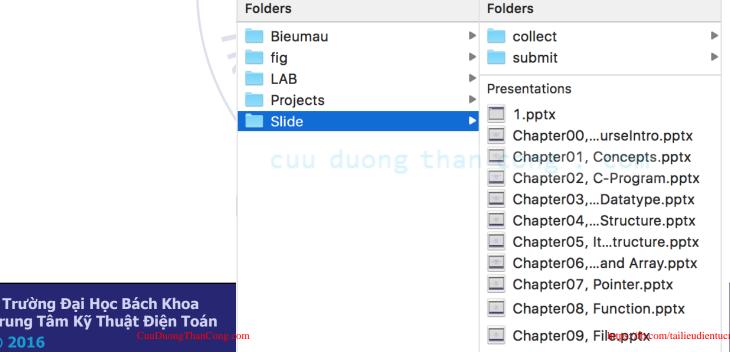
Nôi dung

- Tại sao phải dùng tập tin (file)?
 ' `¬h tập tin

- Các thao tác bắt buộc
- Đọc và ghi dữ liệu vào tập tin
- Tập tin văn bản
 - Đọc, ghi, đọc và ghi
- Tập tin nhị phân
 - Đọc, ghi, đọc và ghi
- Các hàm xử lý tập tin
- Các ví dụ
- Tổna kết

Tai sao phải dùng tập tin (file)?

- Khi một chương trình kết thúc thực thi, các biến dữ liệu liên quan sẽ bị dọn dẹp khỏi bộ nhớ chính (RAM) của máy tính
 - => Để dữ liệu không bị chương trình mất đi khi chương trình kết thúc, chương trình cần lưu chúng dưới dạng tập tin (file) vào các thiết bị lưu trữ như ổ cứng, CD, DVD, v.v.

Mô hình tập tin

- Tập tin là một dãy các bytes dữ liệu, như hình vẽ, kết thúc bằng ký hiệu đặc biệt EOF
 - EOF (End Of File): là giá trị đặt biệt, không trùng với bất cứ giá trị của byte dữ liệu nào.
 - EOF: Ký hiệu mà các hàm đọc dữ liệu trả về để cho biết kết thúc tập tin.
 - (Nhiều hệ thống EOF = -1)

Các loại tập tin

- Tập tin văn bản (text) 1 H Q C >
 - Các byte trong mô hình tập tin chứa các ký tự đọc được (có nghĩa)
 bởi con người
 - Tập tin có thể mở ra để đọc và thay đối bởi chương trình soạn thảo văn bản như NOTEPAD.
- Tập tin nhị phân (binary)
 - Được tạo bởi chương trình nào đó, không dành cho con người đọc và hiểu trực tiếp bằng NOTEPAD
 - Tập tin dành riêng cho chương trình nào đó đọc và diễn dịch theo ý của chương trình đó.

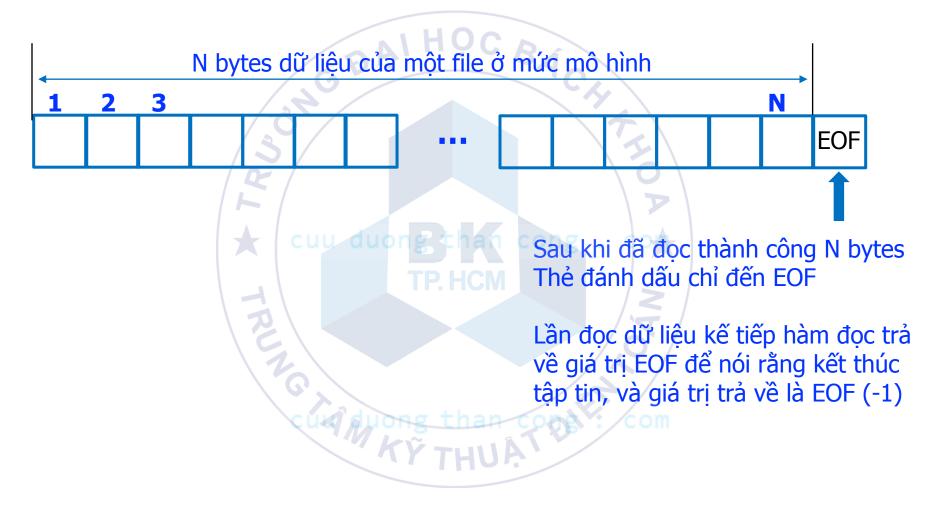
Các thao tác bắt buộc

- (1) Khai báo sử dụng kiểu dữ liệu tập tin
- (2) Mở tập tin
 - Hàm: fopen, nói sau
- (3) Thao tác với tập tin
 - Đọc hay ghi dữ liệu
 - Mỗi lần đọc hay ghi dữ liệu, thẻ đánh dấu trong tập tin tự động tăng đến phần tử tiếp theo
- (4) Đóng tập tin
 - Hàm: fclose, nói sau

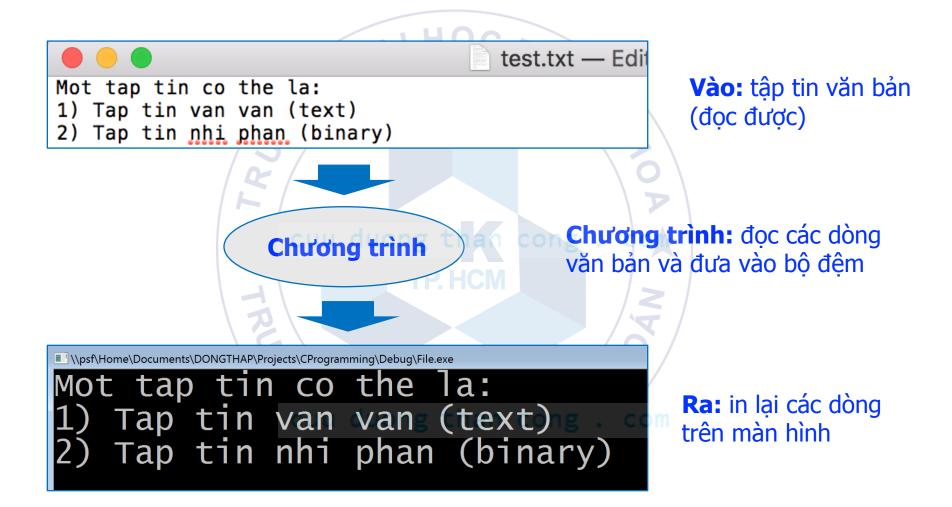

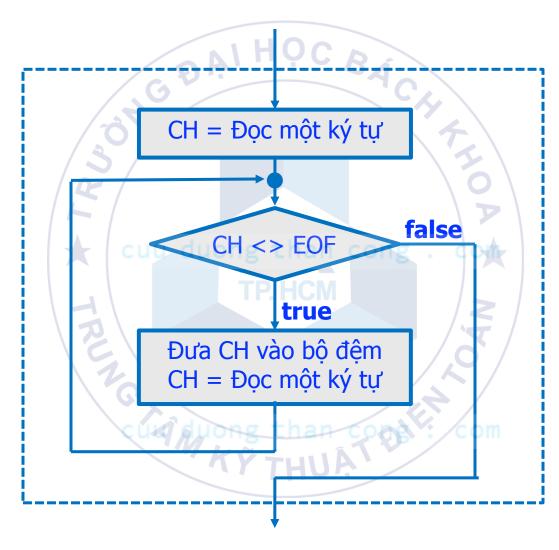

Tập tin văn bản: Đọc tập tin Yêu cầu

Tập tin văn bản: Đọc tập tin Ý tưởng

Tập tin văn bản: Đọc tập tin (1) Khai báo con trỏ tập tin

```
FILE* file_ptr =
         Con trỏ đến tập tin, một danh hiệu
Kiểu dữ liêu FILE duong than cong
Định nghĩa trong <stdio.h>
→ Đặt #include <stdio.h> đầu tập tin
```

Tập tin văn bản: Đọc tập tin (2) Mở tập tin

```
FILE* file_ptr = NULL;
    file_ptr = fopen("test.txt", "r");
    if(file_ptr == NULL){
        perror("Loi da xay ra: ");
        system("pause");
        exit(EXIT_FAILURE);
    }
}
```

- Mở tập tin bằng hàm fopen
 - Tên tập tin: "test.txt"
 - Mục tiêu của việc mở là: "r" ⇔ cho việc đọc (read)
- Kiểm tra xem file_ptr có NULL không
 - = NULL nghĩa là không mở được tập tin
 - = NULL, có thể chấm dứt thực thi

Tập tin văn bản: Đọc tập tin (2) Mở tập tin

```
FILE* file_ptr = NULL;
    file_ptr = fopen("test.txt", "r");
    if(file_ptr == NULL){
        perror("Loi da xay ra: ");
        system("pause");
        exit(EXIT_FAILURE);
    }
```

"test.txt": Chương trình tìm tập tin này ở thư mục hiện tại (chứa tập tin thực thi), hoặc trong các thư mục chứa trong biến môi trường PATH

Nếu chỉ ra đường dẫn, dùng **HAI DẤU** "\\" thay cho chỉ 01 dấu; vì "\" là ký tự điều khiển trong chuỗi

Ví dụ: Dùng C:\\DATA\\Test.txt thay cho: C:\DATA\Test.txt

Tập tin văn bản: Đọc tập tin (2) Mở tập tin – chế độ mở

Chế độ	Học Mô tả
r	Mở tập tin để đọc.
W	Mở tập tin để ghi. Nếu tập tin đã tồn tại, xóa toàn bộ nội dung tập tin đó.
а	Nối tập tin. Mở tập tin đã có sẵn hoặc tạo mới tập tin, ghi vào đuôi của tập tin nếu nó tồn tại.
r+	Mở tập tin cho phép đọc lẫn ghi. Không tạo mới tập tin nếu tập tin chưa có sẵn.
W+	Mở tập tin cho phép đọc lẫn ghi. Tạo mới tập tin nếu tập tin chưa có sẵn.
a+	Nối tập tin, cho phép đọc tập tin. Mở tập tin đã có sẵn hoặc tạo mới tập tin, ghi vào đuôi của tập tin đó.

Tập tin văn bản: Đọc tập tin

(3) Đọc tất cả các ký tự trong tập tin vào một bộ đệm

```
void doc tap tin(FILE* file ptr, char* buffer){
        int index = 0;
        int ch = fgetc(file ptr);
        while(ch != EOF){
                buffer[index] = ch;
                ch = fgetc(file_ptr);
                index += 1;
                                                        CH = Đọc một ký tự
        buffer[index] = '\0';
                                                                     false
                                                          CH <> EOF
                                                              , true
                                                        Đưa CH vào bô đêm
                                                        CH = Đoc môt ký tư
 Giả sử buffer đủ lớn để chứa toàn bộ dữ
             liêu từ tập tin
```

Tập tin văn bản: Đọc tập tin

(3) Đọc tất cả các ký tự trong tập tin vào một bộ đệm

```
void doc_tap_tin(FILE* file_ptr, char* buffer){
      int index = 0;
      int ch = fgetc(file ptr);
      while(ch != EOF){
            buffer[index] = ch;
            ch = fgetc(file_ptr);
            index += 1;
      buffer[index] = '\0';
```

fgetc: hàm đọc từng ký tự

Tập tin văn bản: Đọc tập tin

(3) Đọc tất cả các ký tự trong tập tin vào một bộ đệm

```
void doc_tap_tin(FILE* file_ptr, char* buffer){
       int index = 0;
       int ch = fgetc(file ptr);
       while(ch != EOF){
               if(index < MAX_LEN - 1){</pre>
                       buffer[index] = ch;
                       ch = fgetc(file_ptr);
                    cu index += 1;an cong . com
               else break;
       buffer[index] = '\0';
```

 Nếu chỉ số vượt qua chỉ số giới hạn thì thoát khỏi vòng lặp, không đọc nữa, dù còn ký tự trong tập

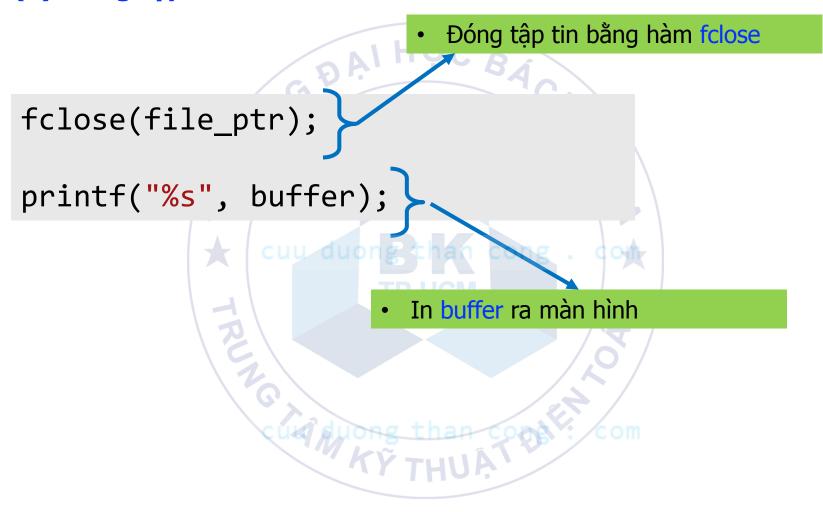
Trường hợp kiểm tra cả độ bộ đệm

 Gán ký tự kết thúc chuỗi cho bộ đệm

Tập tin văn bản: Đọc tập tin (3) Đọc tất cả các ký tự trong tập tin vào một bộ đệm

- Hàm fgetc:
 - Nhận vào con trỏ đến tập tin
 - Trả về một giá trị kiểu int
 - Nếu giá trị trả về từ hàm fgetc là EOF thì chỉ ra là kết thúc tập tin
 - Ngược lại:
 - fgetc trả về một ký tự có thể ép kiểu vào unsigned char (0, .., 255)
 - fgetc đặt thẻ đánh dấu tại byte kế tiếp trên tập tin, để lần sau đó gọi fgetc sẽ đọc ký tự kế tiếp

Tập tin văn bản: Đọc tập tin (4) Đóng tập tin

Tập tin văn bản: Đọc tập tin Chương trình hoàn chỉnh

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#define MAX LEN 1024
int main(){
       //Mo tap tin
       FILE* file ptr = NULL;
       file_ptr = fopen("test.txt", "r");
       if(file ptr == NULL){
               perror("Loi da xay ra: ");
               system("pause");
               exit(EXIT FAILURE);
       //Doc tap tin
       char buffer[MAX_LEN];
       doc_tap_tin(file_ptr, buffer);
       //Dong tap tin
       fclose(file_ptr);
       printf("%s", buffer);
       system("pause");
       return EXIT SUCCESS;
```

Hàm đọc ở slide trước

Tập tin văn bản: Đọc file Các hàm thao tác tập tin khác

Hàm	AI HOC Mô tả		
fopen	Mở luồng xử lý tập tin.		
fclose	Đóng luồng xử lý tập tin.		
fscanf	Nhận các dữ liệu phổ biến như char, int, float v.v. từ tập tin.		
fprintf	In các dữ liệu phổ biến như char, int, float, v.v. lên tập tin.		
rewind	Quay con trỏ byte trong con trỏ FILE về đầu tập tin. Như vậy, ta có thể đọc tập tin nhiều lần mà không cần đóng rồi mở lại tập tin.		
fgets	Hàm fgets (char* str, int num, FILE* stream) Đọc tập tin theo từng cụm num các ký tự và sao chép cụm đó vào mảng char mà str trỏ đến. Nếu một hàng trong tập chứa ít hơn num các ký tự thì hàm sẽ sao toàn bộ hàng đó vào mảng mà str trỏ đến.		
fputs	Hàm fputs (const char* str, FILE* stream) Ghi chuỗi ký tự mà str trỏ đến vào luồng xử lý tập tin đang mở.		

Các hàm trên đều nằm trong thư viện stdio.h

Tập tin văn bản: Ghi tập tin Các bước tương tự như đọc tập tin

Bước	Đọc tập tin	Ghi tập tin
(1) Khai báo con trỏ tập tin	FILE *file_ptr	FILE *file_ptr
(2) Mở tập tin	<pre>file_ptr = fopen("test.txt", "r");u duong than cong</pre>	<pre>file_ptr = fopen("test.txt", "W");</pre>
(4) Đóng tập tin	fclose(file_ptr)	fclose(file_ptr)

HOC

Chỉ có bước số (3) Dành cho việc đọc và ghi là thực sự khác nhau nhiều

 Giả sử cần viết chương trình đọc và ghi tập tin có định dạng dạng như sau:

```
Nguyen Van A :9.8 , 7.2, 9.5

Tran Van B :4.0 , 5.3, 2.5

Phan Dinh Cuu duon:8:7 , 7.9, 8.1 om
```

- Phân tích bài toán:
 - Mỗi hàng dữ liệu gồm tên, 3 cột điểm (các con số thực). Độ rộng của từng cột là cố định.
 - Hàm fprintf để in các số liệu xuống tập tin có tính năng tương tự như printf → nên sử dụng.

- Phân tích bài toán: \(\)
 - Cần định nghĩa kiểu dữ liệu Student gồm các trường thông tin như sau

```
typedef struct{
    char name[20];
    float math, physics, english;
} Student;
```

- Phân tích bài toán: NHOCA
 - Cần khai báo danh sách sinh viên. Có thể khởi động bằng một số dữ liệu mẫu để kiểm tra như sau:

- - Ý tưởng chính của việc ghi là: duyệt qua từng phần tử trong mảng và ghi từng phần tử vào tập tin

file_ptr: là con trỏ đến FILE, và đã mở tập tin cho ghi trước đó.

Tập tin văn bản: Ghi tập tin Bài toán – chương trình hoàn chỉnh

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#define MAX LEN 1024
typedef struct{
       char name[20];
       float math, physics, english;
} Student;
int main(){
       Student list[] = {
               {"Nguyen Van A", 9.8f, 7.2f, 9.5f},
               {"Tran Van B", 4.0f, 5.3f, 2.5f},
               {"Phan Dinh C", 8.7f, 7.9f, 8.1f},
       };
```

Tập tin văn bản: Ghi tập tin Bài toán – chương trình hoàn chỉnh

```
FILE* file ptr = NULL;
file ptr = fopen("data.txt", "a");
if(file ptr == NULL){
       perror("Co loi: ");
       system("pause");
       exit(EXIT FAILURE);
for(int i=0; i< 3; i++){
       fprintf(file_ptr, "%-15s:%-5.1f,%5.1f,%5.1f\n",
              list[i].name,
              list[i].math, list[i].physics, list[i].english);
fclose(file ptr);
system("pause"); u duong than cong com
return EXIT SUCCESS;
```

Tập tin văn bản có định dạng: đọc tập tin Bài toán

Đọc tập tin có định dạng

Nguyen Van A :9.8 , 7.2, 9.5

Tran Van B :4.0 , 5.3, 2.5

Phan Dinh C uu duo:8.7 , 7.9, 8.1

```
MHOCA
int main(){
       Student list[100];
       int size = 0;
                                                 1. Khai báo con trỏ tập tin
       FILE* file ptr = NULL;
                                                 2. Mở tập tin cho đọc
       mo_tap_tin(&file_ptr, "data.txt");
                                                 3. Đọc dữ liệu có định dạng
       size = doc du lieu(file ptr, list);
                                                 4. Đóng tập tin
       dong_tap_tin(file_ptr);
                                                 5. In dữ liêu
       in du lieu(list, size);
       system("pause");
       return EXIT SUCCESS;
```

Kiểu dữ liệu và các prototype hàm

MHOCA

```
typedef struct{
          char name[20];
          float math, physics, english;
} Student;

cuu duong than cong com

void mo_tap_tin(FILE** file_ptr, char tap_tin[]);
void dong_tap_tin(FILE* file_ptr);

bool doc_ten(FILE* file_ptr, char* name, char end_char);
bool doc_diem(FILE* file_ptr, float *math, float *physics, float *english);
bool xoa_xuong_hang(FILE* file_ptr);
int doc_du_lieu(FILE* file_ptr, Student list[]);
void in_du_lieu(Student list[], int size);
```

Mở tập tin cho đọc

```
void mo_tap_tin(FILE** file_ptr, char tap_tin[]){
    *file_ptr = fopen(tap_tin, "r");
    if(*file_ptr == NULL){
        perror("Co loi: ");
        system("pause");
        exit(EXIT_FAILURE);
    }
}
```

Mở và đóng tập tin cho đọc

```
void mo_tap_tin(FILE** file_ptr, char tap_tin[]){
    *file_ptr = fopen(tap_tin, "r");
    if(*file_ptr == NULL){
        perror("Co loi: ");
        system("pause");
        exit(EXIT_FAILURE);
    }
}
```

```
void dong_tap_tin(FILE* file_ptr){
    fclose(file_ptr);
}
```

```
int doc du lieu(FILE* file ptr, Student list[]){
       int size =0;
       bool doc tiep = true;
       while(doc_tiep){
              doc_tiep = doc_ten(file_ptr, list[size].name, ':');
              if(!doc tiep) break;
              doc_tiep = doc_diem(file_ptr,
                     &list[size].math,
                     &list[size].physics, &list[size].english);
              if(!doc tiep) break;
              doc tiep = xoa xuong hang(file ptr);
              size += 1;
              if(!doc_tiep) break;
       }//while
       return size;
                           Các bước đọc dữ liệu
```

Tập tin văn bản có định dạng: đọc tập tin Các thao tác

AG DAI

```
bool doc_ten(FILE* file_ptr, char* name, char end_char){
       int i = 0;
       int ch = fgetc(file_ptr);
       while((ch != ':') && (ch != EOF)){
               name[i] = ch;
               i += 1;
               ch = fgetc(file_ptr);
       }
       name[i] = ' \circ ';
       if(ch == EOF) return false;
       else return true;
```

Tập tin văn bản có định dạng: đọc tập tin Các thao tác

Tập tin văn bản có định dạng: đọc tập tin Các thao tác

```
bool xoa_xuong_hang(FILE* file_ptr){
       int ch;
       ch = fgetc(file_ptr);
       while((ch != EOF) && (ch == '\n') ){
               ch = fgetc(file_ptr);
       if(ch == EOF) return false;
       else{
               fseek(file ptr, -1, SEEK CUR);
               return true;
```

Tập tin văn bản có định dạng: đọc tập tin Các thao tác

Đọc và ghi với tập tin

- Hai thao tác phổ biến với tâp tin là
 - Ghi vào tập tin
 - Đọc dữ liệu từ tập tin.
- Ghi dữ liệu
 - Sử dụng các hàm thư viện
 - Với tập tin văn bản: fprintf, fputs
 - Với tập tin nhị phân: fwrite
 - Việc ghi thường dễ dàng hơn đọc.
 - Với tập tin văn bản: fprintf tương tự như printf có các định dạng
 - %s: để ghi chuỗi, với độ rộng, canh lề mong muốn
 - %f: để ghi số thực với độ rộng, độ chính xác mong muốn
 - V.v

Đọc và ghi với tập tin

- Ghi dữ liệu
 - Việc ghi thường dễ dàng hơn đọc.
 - Với tập tin nhị phân, dùng hàm fwrite.
 - Hàm này cho phép đặc tả số lượng và kích thước mỗi phần tử (các phần tử có thể là struct hay array)

Đọc và ghi với tập tin

- Đọc dữ liệu
 - Việc đọc dữ liệu từ tập tin thường phức tạp hơn ghi
 - Giải thuật đọc tốt:
 - Phải làm việc được với cấu trúc tập tin bị thay đổi
 - Với tập tin nhị phân:
 - Vì không biết trước bao nhiều phần tử có trong tập tin
 - Giải thuật cần đọc từng phần tử, cho đến khi gặp cuối tập tin hoặc đến khi một cấu trúc bị lỗi nên chấm dứt việc đọc từ đó trong tập tin.
 - Với tập tin văn bản:
 - Việc đọc khó hay dễ tuỳ vào định dạng dữ liệu

Tập tin nhị phân: Ghi tập tin Các thao tác

```
int main(){
       Student list[MAX_SIZE];
       int size;
       size = sinh du lieu mau(list);
       ghi du lieu(list, size, "stu list.data");
       in_du_lieu(list, size);
       printf("\n\n");
       system("pause");
       return EXIT SUCCESS;
```

Tập tin nhị phân: Ghi tập tin Các thao tác

```
AG DAIH
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <time.h>
#define MAX SIZE 100
typedef struct{
       char name[20];
       float math, physics, english;
} Student;
int sinh_du_lieu_mau(Student *list);
void ghi_du_lieu(Student *list, int size, char* file);
void in du lieu(Student *list, int size);
```

Tập tin nhị phân: Ghi tập tin Các thao tác

```
int sinh_du_lieu_mau(Student *list){
       time t t;
       srand((unsigned int) time(&t));
       for(char c='A'; c <= 'Z'; c++){
              list[c - 'A'].name[0] = c;
              list[c - 'A'].name[1] = '\0';
              list[c - 'A'].math = ((float)rand()/RAND_MAX)*10;
              list[c - 'A'].physics = ((float)rand()/RAND MAX)*10;
              list[c - 'A'].english = ((float)rand()/RAND_MAX)*10;
       return ('Z' - 'A' + 1);
                       'KY THUA'
```

Tập tin nhị phân: Ghi tập tin Các thao tác

```
void ghi_du_lieu(Student *list, int size, char* file){
    FILE* file_ptr = NULL;
    file_ptr = fopen(file, "ab+");
    if(file_ptr == NULL)
        exit(EXIT_FAILURE);
    fwrite(list, sizeof(Student), size, file_ptr);
    fclose(file_ptr);
}
```

Tập tin nhị phân: Ghi tập tin Các thao tác

Tập tin nhị phân: Đọc tập tin Các thao tác

Mở tập tin

```
FILE* file_ptr = NULL;
file_ptr = fopen(file, "rb");
if(file_ptr == NULL){
    perror("Error in open file: ");
    system("pause");
    exit(EXIT_FAILURE);
}
```

Tập tin nhị phân: Đọc tập tin Các thao tác

Đọc từng hồ sơ

```
int c= 0;
int num = 0;
while(true){
         num = fread(&list[c], sizeof(Student), 1, file_ptr);
         if(num != 1){
               break;
         }
         c++;
}
*size = c; cuu duong than cong . com
```

Tập tin nhị phân: Đọc tập tin Các thao tác

Tập tin nhi phân: Đọc tập tin

```
void doc du lieu(Student *list, int *size, char* file){
       FILE* file_ptr = NULL;
       file_ptr = fopen(file, "rb");
       if(file_ptr == NULL){
               perror("Error in open file: ");
               system("pause");
               exit(EXIT FAILURE);
       }
       int c= 0;
       int num = 0;
       while(true){
               num = fread(&list[c], sizeof(Student), 1, file_ptr);
               if(num != 1){
                      break;
       *size = c;
       fclose(file ptr);
```

† 2